

Március 1994

1993/94. 6. szám

A tartalomból:

Tudós tanítsa a tudományt!

"Gyorsabb" a gyógyítás

A PET sztori

"Levegőkereskedés"

Az egyetemi tanács üléséről

Sport hírek

KÉRDŐJEL

A Debreceni
Orvostudományi Egyetem lapja

INGYENES

"Gyorsabb" gyógyítás, oktatás

Az ország legátfogóbb, legnagyobb egyetemi számítógépes hálózata

Az Universitas tagintézményeinek lokális számítógépes hálózatait ünnepélyes keretek között adták át február 25-én a DAB székházában. A FEFA finanszírozta és az Optotrans Kft. kivitelezte a beruházást, amely hazánkban egyedülállónak mondható. A rendszer jelenéről, jövőjéről, a DOTE életére gyakorolt hatásáról Pethő Attilát, a matematikai tudomány doktorát, az Informatikai Laboratórium vezetőjét kérdeztük.

- Milyen helyi sajátosságok befolyásolták a DOTE számítógépes hálózatának megtervezését?

- Az egyetem a hallgatók oktatása és a tudományos kutatás mellett ellátja a városi kórház szerepkörét is. Pavilonrendszerű intézmény, és szervezeti felépítése is decentralizált: a klinikák, az intézetek önálló gazdálkodást folytatnak. Az alaptevékenységek sikeres ellátásához magas színvonalú információcsere szükségeltetik. Ehhez járul hozzá az új számítógépes hálózat, mely a közeljövőben a következő szolgáltatásokra képes: elektronikus levelezés egyetemen belül, valamint az Ella- és az Internet-hálózatokon keresztül. A Kenézy Könyvtár szolgáltatásait is igénybe lehet venni segítségével. Különösen nagy az igény a könyvtár katalógusának, valamint CD-Rom adatbázisainak használatára. A hálózaton közvetlenül elérhető majd számos távoli bibliográfiai és egészségügyi adatbázis. Az egyetem tevékenységéről szóló ismertetők magyarul és angolul beépülnek az Universitas Gopher-szerverébe. Nagy teljesítményű számítógépeink hatékony adatbáziskezelő, statisztikai és egyéb szoftverek működtethetőek. Ezek lehetővé teszik a nappali és a posztgraduális képzésben használandó szakmai dokumentumok összegyűjtését és rendszerezését. A gyógyító és tudományos munkában egyre nagyobb jelentőséggel bír a képalkotó diagnosztika. A jelenlegi gerinchálózat kapacitásának további bővítésével a képalkotó diagnosztikai centrumokból a gyógyító orvosok közvetlenül megkapják majd a szükséges képi információkat.

- Milyen elv szerint épül fel a rendszer?

- Minden intézetben, klinikán, a rektori, a gazdasági hivatalban a tanulmányi osztályon külön alközpontok - számszerint mintegy 40 - működnek. A FEFA-keretből kiépült a gerincezeték. A fejlesztés második szakaszában a klinikákon elkészül a belső hálózat is - az elméleti intézetekben sajnos ezt saját erőből kell megoldani. A klinikákon a munkálatok legkésőbb júniusra befejeződnek. Minden klinika 20-40 csatlakozási ponttal rendelkezik majd.

- Hogyan változtatja majd meg a munka jelenlegi menetét a számítógép?

- Az egészségügyi és gazdasági adatok összegyűjtését, feldolgozását, valamint felhasználását teszi lehetővé majd a kifejlesztés alatt álló integrált információs rendszer. Nagy súlyt helyeztünk az adatok védelmére: a betegekkel kapcsolatos, illetve a gazdasági adatokhoz csak arra feljogosított személyek juthatnak hozzá. A diagnosztikai és gyógyító részlegek közötti gyors információáramlás hatékonyabbá teszi a gyógyítást. A vizsgálatok előjegyezhetők lesznek, így csökkenhet az ambulanciák zsúfoltsága, a betegeknek kevesebbet kell várakozniuk. A hozzátartozók is rövid időn belül kaphatnak pontos tájékoztatást a portákon.

- Tisztában vannak-e a orvosok és a dolgozók a számítógépek működtetésének alapelemeivel?

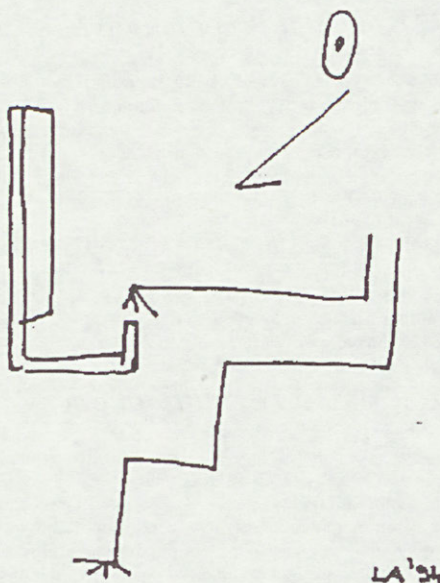
- Az elmúlt két évben szervezett tanfolyamainkon és az alternációs órákon több százan ismerkedhettek meg a számítógépekkel. A hálózat kihasználása azonban olyan új ismereteket kíván meg, amelyekkel kevesen rendelkeznek. Amíg nem tudunk "stabil" szolgáltatást nyújtani, nem is akarjuk különösebben reklámozni. Ha folyamatosan működik a rendszer, betanítunk majd mindenkit, akit illet. Egy rövid tanfolyamot tervezünk, például a könnyen elsajátítható levelezési formák megismertetésére, bemutatására. A hallgatók jelenleg csak alternáció keretében tanulják a számítástechnikát. Az oktatási

rektorhelyettes szeretné, ha e területtel ösztöli tanrendi keretben, kötelező jelleggel ismerkedhetnének meg a orvosok.

- Az Informatikai Laboratórium munkatársainak feladatai jelentősen megszorodtak az utóbbi hetekben. Győzik-e a munkát?

- Ha a számítástechnikát kötelező tantárggyá minősítik, feltehetően kevés lesz az intézetünkben jelenleg dolgozó 18 diplomás és 18 adatrögzítő munkatársunk. Szeretnénk, ha többen foglalkozhatnának főállásban az oktatással. Ráadásul jelenleg három nagyon kicsi, az oktatásra alkalmatlan helyiségben tanítunk, "vendégségben" a Szakdidaktikai csoportnál. Az ország egyetlen egyetemén sincs ilyen, az egész intézményt átfogó nagy rendszer, mint nálunk - csak Szegeden találkozhatunk némileg hasonlóval. Mégis: az Informatikai Laboratórium jelenleg majdnem illegálisan működik, mert az intézmény érvényes Szervezeti és Működési Szabályzata szerint három egység létezik a DOTE-n: a klinikai számítástechnikai központ, a számítóközpont (ami a Gazdasági Hivatalhoz tartozik) és az Informatikai Laboratórium. Csakhogy - egy 1992. decemberében kelt rektori határozat szerint és a valóságban is - az Informatikai Laboratórium három osztályra tagozódik: klinikai, gazdasági és oktatási, általános számítástechnikai osztályra. Ezt a gyakorlatot kellene jogilag is szentesíteni a tiszta helyzet, a jobb munkafeltételek megteremtése céljából az új SzMSz elfogadásakor. Következő álmunk, hogy ne laboratóriumi, hanem intézeti keretben dolgozhassunk - mint például a szegediek. Szívesen vállalnánk az ezzel járó többletfeladatokat, amelyekre - úgy gondolom - szakmailag alkalmasak vagyunk.

Nagy Tünde

A digitalizált orvos scanning-elektronmikroszkópos képe
(500 x nagyítás)

A PET-sztori

Egy modern műszer üzembehelyezésének háttéréről

A PET története arra az időre nyúlik vissza, amikor a Stockholmban élő, Magyarországról származó neurofiziológus barátunk, Gulyás Balázs felvetette az ötletet, hogy használt, csak agyi vizsgálatra alkalmas PET-készülékét -viszonylag elfogadható áron- a Karolinska Debrecennek adná.

Ezt követően a Regionális Műszerközpont OTKA-pályázatot állított össze, melyben 70 millió forintot kért erre a célra. Az OTKA azonban csak 35 milliót szavazott meg, mely döntés - különösen engem - rendkívül elkedvetlenített és kilátástalannak láttam a továbblépést.

Az OMFB-hez benyújtott pályázat némi reménysugárt csillantott fel, mert az OMFB 29 millió forinttal támogatta a projektet, de ez még mindig messze volt a közel 200 millió forintos, immáron vadonatúj, egész-test PET-kamera ajánlattól. Gulyás Balázs lankadatlan szorgalma, kitartása és állandó levélbombái eredményeképpen sikerült áttörést elérni, és a Soros Alapítvány támogatása révén 300 ezer USD-hez jutni. Az így kiegészült összeg már elegendő volt ahhoz, hogy a General Electric PET-kameráját meg lehessen vásárolni.

Drága dolog

A működtetési költségek azonban nagyon tetemesek. Beszéltünk valamennyi megyei önkormányzat, a négy orvosegyetem vezetőivel, a legkülönbözőbb országos intézetekkel, a honvédséggel. A támogatások eredményeképpen néhány helyről ígéret, máshonnan konkrét segítség (pl. honvédség) érkezett. Az Országgyűlés 10 millió forintot szavazott meg erre a célra.

A Decade of the Brain (különösen Víz professzor úr támogatásának köszönhetően) szintén a projekt mellé állt, így talán kezdenek kialakulni a működtetés feltételei is.

Milyen technikai nehézségei vannak a PET vizsgálatnak? A pozitront kibocsátó izotópot (Szén 11, Fluor 18, Oxigén 15) megfelelő céltárgy segítségével elő kell állítani, amely nem kis fizikusi, ill. ciklotron teljesítmény.

Tapasztalatok, engedélyek

Az izotópot gyorsan össze kell kapcsolni a jelzendő molekulával, amely lehet deoxyglucose, methionin stb., de nagyon sok egyéb vegyület is szóbajön. Óriási tehát a kémikusok feladata is. Világszerte a legtöbb tapasztalat a deoxyglucose-zal van, ezért logikus, hogy először a deoxyglucose szintézisére, ill. a fluorral való összekapcsolásra törekszik a PET-laboratórium.

A betegbe való befecskendezés feltételének megteremtése után (kémiai tisztaság, biológiai tisztaság stb.) az OGYI engedélyre szükséges a vizsgálatok megkezdéséhez. A befecskendezéshez tapasztalt szakorvosra és megfelelő betegre van szükség.

Az adatfeldolgozáshoz elengedhetetlen a modern számítógépes háttér különböző speciális software-ek stb.

Szélesítendő együttműködés

A fentiekből jól látható, hogy a bonyolult team olajozott együttműködésére van szükség ahhoz, hogy ez a rendszer problémamentesen működjön.

Eddig az Atommagkutató Intézet, a Ciklotron Laboratórium munkatásai, de a Kossuth egyetem is (mely gyógyszerész állás felajánlásával próbál segítséget nyújtani) konstruktívan működött együtt, de a kooperációt még tovább kell szélesíteni, bevonni a munkába szegedi, budapesti és pécsi kutatókat is.

Milyen területeken fog működni a PET laboratórium?

A klinikumban a PET-laboratórium szakmai támogatására már korábban létrehoztunk Gulyás Balázs elnöklétével egy olyan szakmai kuratóriumot, amelyben jelen vannak a legkülönbözőbb szakmák képviselői Budapestről, Pécsről, Szegedről. Ők fogják megvitatni a PET-hez benyújtott tudományos programokat, eldönteni a fejlesztés irányát és a Debrecenben működő team fogja

a kuratórium döntését végrehajtani. Valószínű, hogy először bizonyos epilepsziás betegek vizsgálatát célszerű meghonosítani, ezt követhetné a szív, később pedig az onkológiai vizsgálatok megindítása. A pszichiátriában, így a különböző típusú demenciák (szellemi leépüléssel járó kórfolyamatok) diagnosztikájában is nagy jelentőségű a PET.

Ez lenne tehát a klinikai paletta, melyet természetesen folyamatosan majd bővíteni kell.

Lehetőségek tárháza

A kutatás ezen a területen beláthatatlanok a lehetőségek. Elsősorban különböző receptor-vizsgálatok, gyógyszerhatástani tanulmányok, az elbutulási folyamatok biokémiai mechanizmusai, az agyi keringési zavarok háttere, a daganatos anyagcsere eltérései lesznek kutathatók.

Magyar gyógyszergyár jelenleg is végeztet bérvizsgálatokat drága pénzért külföldön. Természetes, hogy a PET-vizsgálatokkal kapcsolatos igényeket ezután Magyarországon kell kielégíteni. Nem kizárt, hogy más gyógyszergyárak részéről is merül majd fel olyan igény, hogy Magyarországon végeztessenek el vizsgálatokat.

"Három lábon"

Az a véleményem, hogy a PET-nek a jövőben is "három lábon kell állnia": a klinikai-diagnosztikai, a tudományos munka és a gyógyszerkipróbálás. E három terület harmóniáját kell megteremteni. Csak a három profil együttes művelésével lehet a PET-et viszonylag olcsón működtetni.

A fenntartási költségek csökkentése miatt külföldi és magyar forrásokat kell pályáztatni. Be kell kapcsolódni a nemzetközi PET hálózatba. Ezek a központok egymást támogatják és közös pályázatokat nyújtanak be az Európai Közösséghez.

Ki kell használni a klinikai vizsgálatokra nyújtott társadalombiztosítási lehetőségeket, az OTKA és az OMFB pályázatokat, valamint évente kérelmet kell benyújtani a magyar költségvetéshez is.

A PET eredményes működtetéséhez tehát kiváló manager kell. Hiszem, hogy Gulyás Balázs, aki e szakértői megbízást megkapta, valamint Trón Lajos, a PET-laboratórium igazgatója, eredményesen fogják ezt a nehéz feladatot megoldani. Ránk, klinikusokra a háttérben mindenképpen számíthatnak.

Dr. Csiba László

-Nem a havi fizetést szállítják itt,
hanem egy neutronsugárzó beteget,
akit már 40-szer vizsgáltunk egymás után

"Levegőkereskedés"

"Én eddig erről miért nem tudtam?"

Egyetlen hosszú pillanatra itt valami megváltozott. Pontosan nem is tudtam, mit várok az első orvostanhallgató konferenciától. Olyan hivatalosan hangzott az egész, s a megnyitó előtti percek valóban azok voltak. Izgatott emberek rohagáltak fel-alá, fehér kártyával büszke mellükön.

Délutánra felengedett a légkör. A nyüzsgő fiatalság szelleme lebegett az Elméleti Tömbben, lépések választották el egymástól az önfeledten hógolyózókat és a szakmai megbeszélést folytatókat. Az alkotó alkata és az alkalom egymásra talált. Véleményeket kerestem, s ezért elhagytam a járt utat, mezei résztvevőket kérdeztem álláspontjukról. Elismerések voltak többségben, elejtett és földről visszapattanó rosszalló megjegyzéseket olajimmerzióval kellett keresni.

Schmidt Ildikót nem mint az egyik levezető elnököt, hanem mint orvostanhallgatót, "magánembert" kérdeztem arról, neki milyen volt a benyomása a konferenciáról.

- Nagyon jó dolog, hogy a négy egyetem részvételével sor került erre a tanácskozásra. Minden delegáció hozott magával valamit az otthoni levegőből, minden egyetemnek egyéni kisugárzása volt, megpróbálták bemutatni magukat, és kíváncsiak voltak a többiekre. Egy-egy kis közösséget jelentett minden delegáció, amelyeket egymás felé sodort a konferencia. Az a konferencia, melynek voltak hivatalos részei, de ezek mellett igen gazdag kulturális programot nyújtottak a rendezők. Magas színvonalú képzőművészeti kiállítást tekinthetünk meg az Elméleti Tömbben, elcsodálkozhattunk azon, hogy micsoda tehetség lakozik egyik-másik orvostanhallgató kezében, hogy századvégi Picasso-k élnek mellettünk. Ötletesség, humor jellemezte a Klinika Moziban megrendezett egyetemek közötti vetélkedőt, és maradandó élményt jelentett a szombaton este megrendezett fürdőtől is.

Maga a konferencia szintén sikerként könyvelhető el, a szekciók termékenységet 70 százalékra értékelném. A konferencián nemcsak barátságok kötődtek, hanem a delegációk ötletgazdagon térhettek haza, itthagya ajándékba saját értékes, használható ötletüket. Bár a Felsőoktatási Törvénnyel kapcsolatos programok nem úgy sikerültek, mint ahogyan azt eltervezték, ez nem a résztvevők vagy a rendezők hibája volt, az okot a megfelelő vitapartner hiánya szolgáltatta. Kell beszélni a Felsőoktatási Törvényről, mert bár alapjaiban egyhamar nem fog változni, viszont apró, de fontos módosításokra lehet javaslatot tenni. Ezzel párhuzamosan folytak a TDK-szekciógyűlések, ahol bemutattuk a "TDK-t a TDK-snak". Kevesen jöttek el olyan érdeklődők, akiknek el szeretnénk volna mondani, mit is jelent TDK-snak lenni.

A legnagyobb sikert talán a külföldi lehetőségekről szóló szekciógyűlés aratta. Sokan felkapták a fejüket, és feltették a kérdést: én eddig erről miért nem tudtam? A válasz az esetek többségében egyszerű és rendkívül elszomorító. A legtöbben elrobbognak a plakátokkal teletűzdelt hirdető előtt, nem olvassák el az információadatot harsogó falragaszokat. Vagy ha el is olvassák, milyen lehetőségeik vannak, akkor előbányásszák előítéleteiket, legyintenek egy nagyot. Pedig, ha tudnák, hogy három alappillére van a MOE tevékenységi körének, gondolok itt a TEMPUS-programra, a nyári cseregyakorlat, illetve csere-TDK-s lehetőségekre...! Élni kellene az adott lehetőségekkel, hiszen a hármas koliban bárkinek rendelkezésére áll egy 500 kötetes idegennyelvű szakkönyvtár, számítógép- és mikroszkópterem.

A konferencia eseményeit, eredményeit tartalmazó kiadványt igyekszünk majd széles körben terjeszteni, keressétek őket!

Aleksza Magdolna

Tanszékfoglaló

Fésüs László professzor, a Biokémiai Intézetbe kinevezett egyetemi tanár március 4-én tartotta tanszékfoglaló előadását. Az Elméleti Tömb tantermében összegyűlt nagyszámú érdeklődőt Gergely Lajos rektor üdvözölt, és ismertette Fésüs professzor élettrajzát, eddigi szakmai útját. Ezt követően Fésüs László professzor tartotta meg "Biokémia az ezredforduló küszöbén" címmel tanszékfoglaló előadását.

Hangok

Az elméleti tömb aulájában április 10-én 11 órakor nyitja meg Földes István, az Anatómiai Intézet professzora Felszeghy Szabolcs és Heinecz Miklós IV. éves medikusok fotókiállítását. A hallgatók mintegy 45 színes fényképfelvételen mutatják be, amit az elmúlt évek során közös természetjáró túráikon készítettek.

"Több éves természetjárás és fotózás során gyűlték össze azon képek, melyek most kiállításra kerülnek.

Négy éve járjuk együtt a Bükköt, s minden alkalommal kint járva tapasztaltuk a változó természet szépségét. Azt, hogy mennyire más tud lenni ugyanaz a táj tavasszal, télen, ősszel és a nyár során. Kezdetben elsősorban a túrázás nyújtotta számunkra az élmények nagyobbik részét, s csak később lettünk figyelmesek azon apró dolgokra, melyek mellett az "egyszerű vándor" tovahalad. Ezen témákra figyeltünk fel egyre gyakrabban s próbáltuk őket megörökíteni. Azonban ez kezdetben nagy kihívást jelentett számunkra, s most is még gyakran sok képkockát igényel az, hogy a fotó ne egyszerűen "kép" legyen, hanem többletjelentést hordozzon. Minden egyes felvétel elkészítésekor valami megfogalmazódik bennünk, melyet a kép segítségével próbálunk kifejezni. Ezért adtuk kiállításunknak a "Hangok" címet" -vallják.

Aki megtekinti az április 20-áig látható tárlatot, megérti, miért választották első kiállításuk mottójául Cicero szavait:

"A barátságot minden földi jónál többre becsüljétek, mert nincs semmi, ami a természet rendjének annyira megfelelne, a szerencsében és a szerencsétlenségben, mint a barátság."

TDK - konferencia

A DOTE 40. Tudományos Diákköri Konferenciájára március 18-án és 19-én került sor a Gyermekklinika tantermében. A péntek délután 13.00 órai megnyitó után hagyományaink szerint először egyetemünk egy volt Weszprémi-díjasának előadására került sor, melyet 5 szekcióban 44 hallgató előadása követett. A konferencia szombaton 17.00 órakor zárult. A TDK előadásokat 10 főből álló bíráló bizottságok értékelték. A bírálatok alapján a legjobb munkák diplomamunkaként is elfogadhatók, valamint országos diákköri konferencián is bemutatathatók. A konferenciáról a következő számunkban tudósítunk.

A régi egyetemi tanács utolsó ülése

Különlegesen érdekes kérdéseket taglaltak az ET tagjai

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Tanácsa február 16-án tartotta 1993/94. tanévi III. rendes ülését Dr. Gergely Lajos rektor elnöklétével.

A szokásos rektori beszámolóban elmondta, hogy ez év januárjában Pécsen az orvostudományi egyetemek rektorai, rektorhelyettesei, gazdasági vezetői tanácskozást tartottak az új helyzetben az orvostudományi egyetemre háruló feladatokról. Megállapodás született, hogy ilyen tanácskozást a jövőben évente legalább egyszer fognak tartani. A legközelebbi tanácskozás ez év végén Debrecenben lesz. Számos dokumentumot fogadtak el melyeket a Kérdőjel előző számában ismertettünk, és küldték el a felügyeleti hatóságoknak.

Hatályba lépett a Felsőoktatási Törvény, amelynek végrehajtásához számos miniszeri rendeletre lenne szükség. Ezek a következők: rendelet a hallgatói juttatásokról, tandíjról; az emeritus professzori cím adományozása; képesítési követelmények; külföldi hallgatók magyarországi tanulmányai; oklevélhonosítás; felvételi követelmények; a felsőoktatás fejlesztése. A klinikák az egyetem integráns részei, de a betegellátásban is részt vesznek. Külön rendelet lesz arról, hogy hogyan és milyen módon vesznek részt a betegellátásban.

Támogatás helyett tandíj ?

Február 3-án rektori konferencia volt. Ezen a 19 magyar egyetem, illetve a művészeti és katonai főiskolák képviselői vettek részt. A Felsőoktatási Törvény értelmében ez év szeptember 1-től a hallgatóknak tandíjat kell fizetni. Ezzel kapcsolatban felmerült néhány probléma: a tandíj befizetésével egyidőben nem csökkenhet az egyetemek állami támogatása. Ugyanis van egy olyan elképzelés, hogy az egyetemek központi támogatása saját bevételeinek arányában csökkenjen. Ha ezt megvalósítják, akkor bármilyen bevételes tevékenység - itt a TOK a leglényegesebb - tulajdonképpen ellenérdekelte teszi az egyetemet. Ha a tandíj bevezetésére kerül, az a normatív finanszírozási rendszer része lesz. Valószínűleg - bármennyire is tiltakozunk ellene - az orvostudományi egyetemeken is a normatív (fejkvótára szabott) finanszírozási rendszert léptetik életbe, amely bizonyos mértékben arra ösztönzi az egyetemet, hogy a hallgatói létszámot a lehetőség szerint emeljék. Az egyetemnek informálnia kell a hallgatókat, hogy mennyi tandíjat vezetünk be.

A felsőoktatás fejlesztéséről külön törvény fog születni. Ez a törvény részben intézkedni fog az egészségügyi felsőoktatás fejlesztéséről is.

A diploma súlya

Megalakult az Országos Akkreditációs Bizottság, melynek elnöke Róna-Tass András professzor. Az Országos Akkreditációs Bizottság csak minőségi kérdésekben foglalkozik állást. Az egyetemi akkreditációról majd kézikönyv készül. Az Országos Akkreditációs Bizottságon belül egy intézményi, egy működési és egy tudományági bizottság alakul. Az akkreditáció központjában a diploma áll. Annak meghatározása, hogy a kibocsátott diploma milyen szintű, és mennyire felel meg az általános nyugat-európai követelményeknek. Ez az, amihez majd viszonyítják az egész akkreditációt. Ugyancsak megalakult a Felsőoktatási Tudományos Tanács, melybe a miniszterelnök 3 éves időtartamra kinevezte Mihóczy László professzort.

Átadták a pozitronemissziós tomográf (PET), valamint a mágnesesrezonancia (MR) készüléket. Talán még ebben az évben átadásra kerül az elektronmikroszkopos centrum is. Az egyetem szaktanácsadóként alkalmazza Gulyás Balázst, a stockholmi Karolinska Intézet PET Centrumából.

Az egyetem vezetősége a közelmúltban sajtótájékoztatót tartott, amelyet a jövőben két-háromhavonta meg kíván ismételni. Folyamatosan informálni kell a sajtó helyi és országos képviselőit a DOTE eseményeiről, ezáltal is törekedve az egyetemről pozitív képet kialakítani.

Megkereste az egyetemet a Biogal Gyógyszergyár vezetősége azzal az ajánlattal, hogy járuljunk hozzá a DOTE területén egy olyan 500 m alapterületű, 3 szintes épület megépítéséhez, amelyben 2 szinten egy Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Kutató Laboratóriumot kívánnak elhelyezni és működtetni, egy szintet pedig a DOTE rendelkezésére bocsátának. Az ajánlat azért figyelemre méltó, mert egy orvosegyetem számára az olyan vállalkozás lehet eredményes, amelyben tudományos kapacitását tudja kamatoztatni és az ipar szolgálatába állítani.

A Debreceni Universitas Egyesülés Igazgató Tanácsa február 8-i ülésén a következő bizottságokat hozta létre: Költségvetési- és Üzemeltetési Bizottság; Oktatásszervezési és Fejlesztési Bizottság; Természettudományi-; Társadalomtudományi-; Központi Szervezeti Egységek Bizottsága, Távlati Fejlesztések Bizottsága, Orvostudományi Bizottság; Agrártudományi Bizottság. Feladatuk, hogy kidolgozzák a debreceni egyetem létrehozásának feltételeit és a megvalósítás tervét. A bizottságok márciusban kezdik munkájukat.

Pályázzunk !

Dr. Kovács László tudományos rektorhelyettesi beszámolójában bejelentette, hogy a következő OTKA-pályázat határideje május 27. A pályázatok támogatása 1995. január 1-vel indul. Jelenleg a 3-s OTKA ütem fog kifutni december 31-ig, amelynek támogatási összege 1,2 milliárd forint. Felhívja a figyelmet arra, hogy a tematikus pályázatokon kívül a Világbank lehetővé teszi a 35 éven aluli kutatók pályázatát. Erre 2 millió dollár van elkülönítve, azaz 200 millió forint. A felhasználás határideje 1995. december. Lehet pályázni külföldi ösztöndíjat, műszertámogatást, és folyamatosan lehet pályázni határidő nélkül tudományos konferenciákra való részvételre, és publikáció költségének fedezésére. A mai gazdasági helyzetben különösen fontos ezeknek a pályázati lehetőségeknek a kihasználása.

A másik támogatási forma a Népjóléti Minisztérium által rendszeresített ETT pályázati rendszer, ahol 1993. decemberében zárult az újabb 3 éves ciklus pályázati határideje. A Népjóléti Minisztérium pályázati feltétele között is világosan definiált cél volt a klinikai tudományos munka lehetőségének javítása. A 12 kijelölt zsűri elkészítette véleményét. A zsűri klinika-orientáltan három csoportba sorolta a pályázatokat: feltétlenül támogatandó, esetleg támogatandó és elutasítandó kategóriákba. 18 klinikus és 19 elméleti témavezető került a feltétlenül támogatandó kategóriába. Két klinika egyáltalán nem pályázott, 6 klinika pedig nem tudott olyan pályázatot beadni, mely a feltétlenül támogatandó kategóriába került volna. Nagyon egyenlőtlen az elosztás a különböző intézetek és klinikák között. Február 9-én látogatást tett Debrecenben az Akadémiai Bizottság, és a Polgármesteri Hivatal meghívására dr. Pungor Emő az OMFB elnöke, aki tárgyalást folytatott az Universitas vezetőivel egy esetleges Bay Zoltán-intézet létrehozására. Ez egy olyan alkalmazott kutatási intézetet jelent, amely minimális fix létszám mellett a meglévő tudományos kapacitást használná ki, hogy kapcsolatot hozzon létre az Universitas tudományos kapacitása és a régió fejlesztési tevékenysége között. Ha ez az intézet megvalósulna, akkor az nagy összegű, biztos támogatást jelentene a jövőben. Az orvoskari könyvtár nagyon fontos szerepet tölt be az oktatók tudományos munkájában. Nagyon megromlott a könyvtár helyzete. Ugyanakkor nagyon sok pályázati lehetőség van. A nehézségek megoldására létrehoztak egy Könyvtár-tanácsadó Bizottságot, amelynek elnöke Hunyadi János professzor, Ennek a bizottságnak az a feladata, hogy a könyvtár dolgozóival együtt a legfontosabb stratégiai célokat kijelölje, a beruházási, terejsztési irányokat megszabja.

Hosszas kihagyás után újra megjelent az évkönyv a Debreceni Orvostudományi Egyetemen.

Az Akadémia létesíteni akar Ph.D. fokozat megszerzése után felhasználható posztdoktorális ösztöndíjakat. Úgy tűnik, hogy az Akadémia a rendelkezésre álló eszközökből fokozottan akarja támogatni az egyetemeken folyó tudományos munkát. A Népjóléti Minisztérium tovább akarja finanszírozni a klinikai kutatást.

Dr. Módos László oktatási rektorhelyettes beszámolójában bejelentette, hogy - viszonzva a Kölni Egyetem delegációjának 1993. szeptemberi debreceni látogatását - a Kölni Egyetem Orvosi Fakultásának meghívására és költségére a DOTE képviselői (Dr.Kovács László professzor, tudományos rektorhelyettes, Dr.Csécei György professzor, és Dr.Módos László oktatási rektorhelyettes) Kölnben jártak 1993. december 12-16. között.

Aranyérmesek klubja

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács 1993-ban két kiváló hallgatónk is kitüntetett a Pro Scientia-aranyéremmel: Ács Pétert, akit 1993. szeptemberében avattak orvossá, és Jakab Zsuzsa szigorló orvost. Ács Péter a Biokémiai Intézetben végzett TDK-munkát Fésűs László professzor irányításával, Jakab Zsuzsa a Gyermekklinika diákköröse, témavezetője Oláh Éva professzorasszony. Immár 8 DOTE-hallgató birtokolja ezt az 1989-ben alapított magas kitüntetést, és tagja az "aranyérmesek klubjának". Ugyancsak az OTDT jutalomban részesítette Fésűs László prfesszort eredményes TDK-tutori tevékenységéért, aki eddig három Pro Scientia éremmel kitüntetett hallgatónk munkáját irányította.

Az Oktatási Bizottság javaslata alapján a rektor az alábbi két kiváló hallgatóknak ítélte oda a MGM által felajánlott évi 60-60 ezer forintnyi "Sántha Kálmán"-ösztöndíjat: Török Zsolt VLé., Schmidt Ildikó V.é. hallgatóknak.

Az OB javaslatának megfelelően az alábbi oktatókat terjesztették fel kitüntetésre: a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettre dr.Fésűs László tanszékvezető egyetemi tanárt, a Pedagógus Szolgálati Emlékéremre - ez nyugállományba vonuló oktatóknak adható - dr.Földes István és dr.Tóth Szabolcs egyetemi tanárokat.

Vélemények az oktatásról

Megpróbálták felmérni régi diákjaink véleményét a DOTE oktatói munkájáról. A felmérésben a DOTE Baráti Köre segített. 56 választ kaptunk. A válaszolók 1949. és 1987. között végeztek a DOTE-n, és 93 %-uk summa cum laude vagy cum laude minősítésű diplomát szerzett. Az összegzésből kiemelt néhány tanulság adatot. A válaszolók 48 %-a szerint az oktató munka legerősebb oldala az elméleti tárgyak oktatása, 30 % szerint a leggyengébb oldal a klinikai gyakorlati képzés. A kiemelkedően jól oktatott tárgyak közé sorolták az anatómiát (60 %) és a kórbontant (55 %). A kiemelkedően rosszul oktatott tárgyak közé elsősorban klinikai tárgyakat soroltak, a listát a belgyógyászat vezeti (20 %). Az elméleti tárgyak oktatását általában kiemelkedőnek tartotta 66,5 %, míg a klinikai tárgyakét csak 29,5 % minősítette kiválónak. A klinikai tárgyak oktatását 64 % tartotta kiemelkedően rossznak, míg az elméleti tárgyak oktatásáról csak 22,5 % nyilatkozott így. Arra a kérdésre, hogy "Mi volt az, aminek későbbi munkájában nagy hasznát vette?" sorrendben az alábbi válaszok domináltak: elméleti alaptantárgyak; pathológia, anatómia; gyakorlati képzés. Feleslegesnek ítélte 71 % a társadalomtudományi és honvédelmi tárgyakat. Nagy orvosegységként ismerték meg Went István, Fomet Béla, Keszyűs Lóránd, Kettesy Aladár professzorokat. A válaszolók több mint 20 %-a tartja példaképének Krompecher István, Endes Pongrácz, Gomba Szabolcs, Lampé László professzorokat.

Ezt a felmérést - nagyobb populáció bevonásával - feltétlenül folytatni fogják. A jelenlegi adatokból különösen tanulságosak azok a pontok, amelyek koincidálnak a jelenlegi hallgatói felmérések adataival. Úgy látszik, képzésünk krónikus gyengéje a klinikai gyakorlati oktatás, erőssége pedig az alapozó elméleti tárgyak oktatása.

A jövő műszerei

Dr. Péter Mózes klinikai rektorhelyettes beszámolójában tájékoztatta az Egyetemi Tanácsot, hogy a DOTE PET Centrumba múlt év őszén érkezett egy General Electric gyártmányú, egésztest vizsgálatokra alkalmas pozitron emissziós tomográf, melynek hivatalos átadása ez év január 26-án volt. A tervek szerint a készülék kapacitásának egy része klinikai diagnosztikai célokra fog szolgálni, az OGYI engedély beszerzéséig kutyákon végeznek kísérleteket, valamint szoftverek fejlesztése van folyamatban.

Február 9-én hivatalosan is átadásra került a Képalkotó Diagnosztikai Központ DOTE - és ennek keretében egy mágneses rezonancia készülék a Radiológiai Klinikán. A gazdasági struktúra, mely a működés kereteit biztosítja a kormány 2009/1994. sz. határozatának megfelelően került kialakításra. Kelet-Magyarország egyetlen mágneses rezonancia készüléke jelenleg, - szombatot is beleértve - reggel 7-től este 21 óráig működik, a 458. vizsgálatnál tart. Az órási igénynek megfelelően az előjegyzési idő jelenleg egy hónap.

Átadták a III.sz. Belgyógyászati Klinika két új járóbeteg rendelője, mely a korábban is már működött rendelővel együtt lényegesen jobb feltételek között tudja fogadni a klinika nagyszámú ambuláns betegét mint korábban. A kialakított rendelők segítséget jelentenek elsősorban az országrész immunológiai betegeinek ellátásában.

1991. június óta a mai napig összesen 98 vesetranszplantáció történt az I.sz. Sebészeti Klinikán, elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Borsod megye területén élő vesebetegeken. Nagyjából ugyanezen időszak alatt 100 donor vesét biztosítottunk az országnak. Jelenleg az I.sz. Sebészeti Klinika dolgozóit a multiorgan donációra készítik fel, amely mind a hazai transzplantációs sebészek, mind a nemzetközi transzplantációs központok kifejezett igénye.

Elkészült a DOTE klinikai számítástechnikai gerinchálózatainak első üteme és folyamatosan működik. A belső Ethernet hálózatok kiépítése a klinikákon megkezdődött. Összesen 5400 m kábelt építünk be. Az egészségügyi és gazdasági rendszer két gépe válomás alatt van. Az alapszoftverek első, laboratóriumi változatai július 31-én kerülnek átadásra.

Simon Ilona egyetemi főnövér szerződéses alkalmazása lejár. Az alkalmazás további meghosszabbításának véleményezésére kiküldött bizottság (melynek tagjai: Dr.Oláh Éva és Dr.Mihóczy László professzor) az Ápolási Bizottság javaslatának megfelelően a megbízást határozatlan idejű munkaviszony formájában meghosszabbítja.

Február 15-én a Klinikai Finanszírozási Osztály munkatársai elkezdtek azon konzultációk sorát, melyek az adatszolgáltatás tökéletesítését hivatottak szolgálni. A tájékoztató rendkívül nagy érdeklődést váltott ki, amit többek között az is indokol, hogy szakembereink szerint kb. 30 millió forintot veszítünk havonta a hiányos adatszolgáltatás következtében. A konzultációkat a későbbiekben rendszeresíteni fogják.

Alkalmas-e ... ?

Dr. Kovács László tudományos rektorhelyettes az egyetemi habilitációs szabályzat tervezetének előterjesztésekor elmondja, hogy a habilitációs eljárás az egyetemi oktatói munkára való alkalmasságot jelenti. A jelenlegi jogszabályok szerint az egyetemi tanári kinevezésnek feltétele az, hogy a pályázó habilitált legyen. Az országon belül feltétlenül kíváncsiak, hogy pl. az orvosegyetemek azonos habilitációs szabályzattal dolgozzanak, mert az egyik egyetemnek el kell fogadni a másik egyetemről érkező egyetemi tanár pályázatát. Valamennyi egyetem megalkotja a maga szabályzatát, amelyet ideiglenesnek tekintenek mindaddig, amíg a habilitációs bizottságok elnökei az egyetemek szempontjait nem egységesítik. Ezért a rektorhelyettes kérte az egyetemi tanácsot, hogy ezt a tervezetet tekintse ideiglenes jellegűnek, továbbá szavazza meg a Habilitációs Bizottság összetételét, mert ez a feltétele annak, hogy a közlönyben (február 9-én) megjelent egyetemi tanári pályázatok esetén az eljárás lefolytatható lehessen. Az elkészült Habilitációs Szabályzatot a művelődési- és közoktatási miniszterhez és az Országos Akkreditációs Bizottsághoz kell felterjeszteni, mert csak ezen jóváhagyások után kezdhető meg az eljárás. Az egyetemi autonómia hivatalos elismerésének ez rendkívül fontos mozzanata, mert a felettes szervek az egyetemre bízták annak megítélését, hogy ki alkalmas hosszabb távon vezető oktatónak egy adott egyetemen. A kormányrendelet úgy intézkedett, hogy a habilitáció csak olyan tudományterületen ítéltethető oda, ahol az egyetemnek tudományos posztgraduális képzésben akkreditációja van. Ezért az egyes doktori programoknak képviselve kell lenni a Habilitációs Bizottságban. Tekintettel arra, hogy egy ilyen akkreditációs eljárás 8-10 évig nem valószínű, hogy felül lesz bírálva, ezért ezen programok vezetőinek jelen kell lenni a habilitációnál, hiszen ők képviselik azt a tudományterületet. Bejelenti, hogy dr. Mándi Barnabás tanár levélben kereste meg és fejtette ki véleményét a tervezettel kapcsolatban. Elfogadja, hogy a bizottsági tagságra szóló megbízatás megszűnik, ha az illető

lemond, vagy 6 hónapnál hosszabb ideig beteg, vagy külföldön tartózkodik. Tehát a helyére új embert kell választani. Mivel a Habilitációs Bizottság határozatképességéről szóló pont nem felel meg a Felsőoktatási Törvényben előírtaknak, korrigálásra szorult. Javaslat a következő: Az előterjesztett javaslat akkor tekinthető elfogadottnak, ha a bizottság jelenlévő tagjainak több mint fele igennel szavaz.

A törvény szerint csak Ph.D. fokozattal rendelkezők kaphatnak habilitációt. Előállt egy olyan helyzet, hogy a kandidaturát át kell minősíteni Ph.D.-re. A habilitációs eljárás díja 20.000,- Ft.

Az érték mértéke

Mándi Barnabás javasolja, hogy fogadjanak el tudományos tevékenységnek Debrecenben, megfelelő fórumon elhangzó előadást. A második levelet igen elgondolkodtatónak tartja, amelyet az I.sz. Belgyógyászati Klinika orvosai írtak alá. Nagyon részletesen elemzik a Habilitációs Szabályzatot, és foglalnak állást különböző kérdésekben. A tudományos munka nyilvánvalóan egy orvosegyetem tevékenységét fémjelzi. Örömmel konstataja, hogy azok a manuális szakmák, amelyek korábban hátrányos helyzetűek voltak, az ETT zsűrijétől megkapták a legjobb minősítést. A tudományos tevékenység megítélésénél a Tudományos Bizottság nagyon vigyázott arra, hogy külön hasonlítsa össze és bírálja el a klinikai és az elméleti pályázatokat. Nem fogadja el, hogy a klinikusok, akik gyógyító tevékenységgel, oktató munkával az elméleti intézeti oktatókkal hasonló mértékben lesznek leterhelve, ugyanolyan feltételrendszerrel lennének megítélve - a tudományos tevékenységet illetően -, mint az elméleti intézetekben dolgozók. Nem a klinikusokra kell önálló szabályt hozni, hanem olyan Habilitációs Bizottságot hozzanak létre, amely képviselni fogja a klinikusok érdekeit. Kétségtelen, hogy ha az egyetemi tanári kinevezésnél nem tesszük feltétellé a tudományos teljesítményt, akkor annak a klinikának a beosztott oktatói sem fognak tudományos munkát végezni.

A Habilitációs Bizottság megválasztására azért van szükség, mert hiába kerül elfogadásra a Habilitációs Szabályzat, ha nincsen bizottság, amely ezt a témát kezelje. El kell végeznie azokat a habilitációkat, amelyek az egyetemen szükségesek.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem meghívott a DOTE-ről egy professzort, hogy vegyen részt az ő habilitációs munkájukban. Javasolja, hogy a DOTE is hívjon meg egy egyetemi tanárt a Semmelweis Orvostudományi Egyetemről. Végeterül javasolja, hogy a két habilitált docens helyét hagyják üresen addig, míg az első habilitációk megtörténnek. Kéri, javaslatának elfogadását. A szavazás eredménye: 47 igen, 25 nem, 12 tartózkodás.

A bizottság tagjai

A Habilitációs Bizottság tagjaira vonatkozóan az Egyetemi Tanács egyenként, névszerinti szavazással döntött.

A névszerinti szavazás eredménye: Dr. Szegedi Gyula professzornak, a Habilitációs Bizottság elnökére vonatkozó jelölést az egyetemi tanács 56 igen, 26 nem, 3 tartózkodással elfogadta.

Dr. Gergely Pál professzor jelölésére vonatkozó előterjesztést 55 igen, 32 nem, 3 tartózkodás szavazattal az egyetemi tanács jóváhagyta. Dr. Fésüs László (53 igen, 32 nem, 3 tartózkodás). Dr. Balázs György (52 igen, 30 nem, 4 tartózkodás). Dr. Hunyadi János (57 igen, 23 nem, 9 tartózkodás). Dr. Gergely Lajos (47 igen, 34 nem, 6 tartózkodás). Dr. Muszbek László (50 igen, 33 nem, 4 tartózkodás).

Az elnök bejelentette, hogy Dr. Kovács László tudományos rektorhelyettes és Dr. Módos László oktatási rektorhelyettes hivatalból tagja a bizottságnak. A következő szavazás a kültagokról történik. Először dr. Lipták András professzor, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Biokémiai Intézet tanszékvezető egyetemi tanár jelölésére vonatkozó előterjesztést az egyetemi tanács 51 igen, 19 nem, 19 tartózkodás szavazattal jóváhagyta. Dr. Lakatos Lajos főorvos, c. egyetemi tanár a Kenézy Gyula Kórház osztályvezető főorvos (55 igen, 20 nem, 13 tartózkodás).

Az elnök kérte az Egyetemi Tanácsot, hogy szavazzanak: a bizottságnak két klinikus habilitált docense is legyen. Mivel a bizottság javasolt tagjait illetően egy személy nem kapta meg a jóváhagyást, ezért újabb javaslatot kér.

Dr. Szeverényi Péter véleménye szerint, azok közül az egyetemi tanárok közül kell javasolni valakit, akik kiváló oktatók. Dr. Paragh

György: az előző évek felmérése alapján Gomba professzort a legjobb oktatónak tartják az egyetemen. Dr. Gomba Szabolcs professzornak a bizottság tagjává történő választására irányuló előterjesztést az Egyetemi Tanács 71 igen, 13 nem, 1 tartózkodás szavazattal jóváhagyta.

Tanszékvezető a sebészetben

Dr. Módos László terjesztette elő a Bíráló Bizottság véleményét a tanszékvezető egyetemi tanári megbízások meghosszabbításáról. A bizottság tagjai: dr. Nagy Sándor egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Kísérletes Sebészeti Intézetének igazgatója; dr. Pintér József egyetemi tanár, az Urológiai Klinika igazgatója; és dr. Módos László egyetemi tanár.

Áttanulmányozták Furka professzor jelentését az elmúlt 5 éves ciklusról, valamint figyelembe véve a DOTE Oktatási Bizottságának, Tudományos Bizottságának, és a DOTE Kísérletes Sebészeti Intézet diplomásainak titkos szavazással kinyilvánított állásfoglalását, a Bizottság az alábbi véleményt terjeszti a DOTE Egyetemi Tanácsa és rektora elé: Az intézet oktatási tevékenysége elismerésre méltó, ezt a hallgatók is megbecsüléssel tartják számon. Oktatnak magyar nyelven ÁOK és FOSZ hallgatókat, angol nyelven ÁOK hallgatókat. A gyakorlati oktatás kiscsoportokban folyik. Igen népszerűek alternációs oktatási programjaik. Az elmúlt öt évben összesen 1040 oktató műtétet végeztek. A beszámolási időszakban 6 diplomamunka és 12 TDK pályamunka készült az intézetben. Furka professzor évek óta részt vesz a DOTE-n folyó térítéses orvosképzés (TOK) szervezésében, mint az Advisory Board tagja. Az intézet kiveszi részét a posztgraduális (szakorvos) képzésből is: részben a HIETE-vel, részben önállóan 18 továbbképző tanfolyamot bonyolítottak le, növelve ezzel az intézet és az egyetem bevételét. Kiemelkedők laparoscopos és mikrosebészeti témájú tanfolyamai.

Az Intézet tudományos munkáját a kollaborációk felé való nyitottság és a tematikai sokszínűség (a mikrosebészettől a kóreltani problémákig terjedő kutatási spektrum) jellemzi. A tudományos kutatások anyagi háttérét Furka Professzor egy OTKA és egy ETT-grantja teremti meg. A beszámolási időszakban az Intézet egy tagja védte meg kandidátusi értekezését. Az elmúlt öt év alatt az intézet tagjai összesen 90 előadást tartottak hazai és nemzetközi tudományos fórumokon. A publikációs listán 30 közlemény szerepel, ezek közül 1 kandidátusi értekezés, 9 kongresszusi kivonat, 5 pedig in press cikk. A közlemények összimpakt faktora 12,4. Furka professzor neve öt alkalommal szerepel az első, és hét alkalommal az utolsó helyen a közlemények szerzői listáján. A közlemények mellett 10 könyvrészlet elkészültéről számol be Furka professzor, ezek közül eddig 7 jelent meg. Amennyire a beküldött irodalomjegyzékből megítélhető, ezek többsége külföldi kongresszusi anyagok közlése. Furka Professzor Ur több hazai és külföldi tudományos testület tagja illetve vezetőségi tagja, két hazai szaklap szerkesztőbizottsági tagja, a TMB II. klinikai szakbizottság sokat foglalkoztatott tagja, az Ambrosio-aranyérem birtokosa. Furka professzor a tanszéki elnödjétől átvett állapothoz képest a Kísérletes Sebészeti Intézetet jelentősen fejlesztette (pl. új műtők és állatház kialakításával).

Furka professzor beszámolójából az tűnik ki, hogy az intézet legfontosabb gondjának az alacsony oktatói és segéderői létszámot, valamint az alacsony fizetési besorolást tartja.

A Bíráló Bizottság javasolja, hogy a rektor újabb öt évre bízta meg dr. Furka István egyetemi tanárt a DOTE Kísérletes Sebészeti Intézet igazgatói teendőinek ellátásával. A szavazás eredménye: 64 igen, 16 nem, 5 tartózkodás.

A radiológia feje

A következő előterjesztést dr. Péter Mózes egyetemi tanár tanszékvezetői meghosszabbításának véleményezése. Előterjesztője, dr. Kovács László rektorhelyettes.

Dr. Péter Mózes 1989-ben kapott megbízást a Radiológiai Klinika igazgatói teendőinek ellátására. A Radiológiai Klinika felszereltsége igen alacsony szintű volt, és személyi állománya sem ültette meg az elvárt nívót. Péter Mózes professzor idejét és energiáját nemcsak a rektorhelyettesi teendők emésztették, hanem az is, hogy a magyar radiológia vezetésében, illetve az ezzel járó számos bizottságban igen aktívan részt kellett vállalnia. Az elmúlt öt évben a klinika diagnosztikus lehetőségei, a gyógyító beavatkozások olyan kedvező változást mutattak, hogy sok

tekintetben megszűnt lemaradásunk a hazai élmezőnytől. Ezt a fejlődést pedig - az ismert mostoha anyagi lehetőségek közepette - egyértelműen Péter Mózes professzor kitartó, következetes, fáradtságot nem ismerő tevékenysége teremtette meg.

Az orvostanhallgatók radiológiai oktatása jól szervezett, a gyakorlati foglalkozások kiscsoportos formában történnek. A professzor munkatársaival együtt jegyzetek, írásos anyagok kiadását vállalta, különösen nagy hangsúlyt fektet a posztgraduális képzésre, a szakorvosi felkészítő tanfolyamok rendszeres, nagy figyelmet fordítanak az asszisztensek szakmai továbbképzésére is. Számos új vizsgálat személyi és tárgyi feltételeit teremtették meg, így a dinamikus CT-k, a CT-vel vezérelt vékonytű biopszia, a color Doppler vizsgálatok, a neuroradiológiai DSA vizsgálatok stb. Ki kell emelni Péter Mózes professzornak az intervenció radiológia területén kifejtett aktivitását. Az MRI működés helyi feltételei igen gyorsan megteremtette, és így az új Diagnosztikai Központban a Shimadzu SMT 100X típusú mágneses rezonancia tomográf megkezdte működését. Elértük tehát, hogy a Radiológiai Klinika betegellátásban betöltött szerepénél fogva az ország keleti részének központi tényezőjévé vált. Számos kongresszust rendeztek, és különböző belföldi és külföldi tudományos együttműködést alakítottak ki. Péter professzor számos folyóirat szerkesztője, illetve főszerkesztője, rendszeresen tölt be elnöki funkciót hazai és nemzetközi kongresszusokon. A magyar radiológiai társaság meghatározó személyisége várható, hogy a következő öt évben a tudományos munkavégzés területén is előrelépés történik. A Radiológiai Klinika állományába 41 diplomás és közel 100 nem diplomás dolgozó tartozik. Nem könnyű feladat összetartani a különböző helyeken dolgozókat, akik időnként más-más szakmai érdekeket képviselnek. A Klinikáról jó szakemberek kerültek el, ez bizonyos mértékig indokolt és szükséges is. Az indokoltágot a terület igénye szabja meg, a kényszerítő szükségletet sokszor a csábítóbb anyagiak teremtik. A bizottság meggyőződése az, hogy Péter professzor megtalálja azokat az ösztönzési formákat, amelyek bizonyos mértékig (az egyetemi betegellátás érdekében is) "megnehezítik" a távozásokat. Péter professzor igazgatói munkáját a bizottság magasra értékelte. A további elképzeléseit realitásként tartva az öt éves újabb igazgatói megbízását egyhangúlag javasolja. Az egyetemi tanács szavazásának eredménye: 59 igen, 21 nem, 6 tartózkodás.

Országos hírű laboratórium

A következő előterjesztés dr. Muszbek László tanszékvezetői meghosszabbításának véleményezése. Előterjesztője, dr. Kovács László rektorhelyettes.

Muszbek professzor 1978-ban kapott megbízást központi klinikai kémiai laboratórium szervezésére. Azóta a laboratóriumból országos jelentőségű diagnosztikai intézet lett.

Az oktatómunka során bevezette és megszervezte a klinikai kémia oktatását mind a DOTE-n, mind a házi orvosegyetemeken. Jelenleg a Patológiával és a Kórélettani Intézettel közösen vesz részt a Patológia komplex oktatásában. Továbbképző előadásokat tart szakorvosok számára, fontos szerepet játszik mind a szakorvosképzésben, mind pedig a tudományos posztgraduális képzésben. Muszbek professzor oktatási tevékenységét minősítik a külföldi egyetemek meghívásai, melyek alapján részt vett az ott folyó graduális és posztgraduális képzésben. Tudományos munkája nemzetközileg elismert, kiemelkedő színvonalú. Intézetéből az elmúlt tíz évben megjelenő közlemények összesített impakt faktora 200 fölött van, mely kiemelkedő teljesítményre utal. Tudományos munkájának színvonalát számos sikeres grantpályázat, nemzetközi szervezetekben betöltött tagság és nemzetközi kollaborációs kapcsolatok fémjelzik. Tudományszervező tevékenységéért ez évben a Szent-Györgyi Albert díjjal tüntették ki. Diagnosztikus tevékenysége keretében munkatársaival számos, az országban egyedülálló vizsgálatot tud kivitelezni. Hazai viszonylatban úttörő munkát végzett a gyógyszer-szint monitorozás és a molekulárbiológiai diagnosztika bevezetése területén. Számos hazai és nemzetközi társaság elnöke, titkára, vagy elnökségi tagja.

Fentiek alapján egyértelmű, hogy Muszbek professzor intézetvezetői tevékenysége rendkívül hatékony, intézetének a diagnosztikus, oktató és tudományos munkában nyújtott teljesítménye egyaránt nemzetközileg elismert, hazai vonatkozásban pedig, a meglehetősen mostoha elhelyezési körülmények ellenére, kiemelkedő színvonalú. Ezért javasolja igazgatói megbízásának további öt évre történő meghosszabbítását. A szavazás eredménye: 70 igen, 17 nem, 1 tartózkodás.

Új díszdoktor

Dr. Kovács László díszdoktori kitüntetésre terjeszti elő - dr. Lampé László professzor javaslatára - dr. Wolfgang Holzgreve professzort.

Dr. Wolfgang Holzgreve 1955-ben született Körbecke városban, Nyugat-Németországban. Egyetemi tanulmányait a westfáliai Wilhelm Egyetemen végezte 1966-1973 között. Ezt követően egy évig volt tanulmányúton a californiai Berkeleyben. A szülészeti-nőgyógyászati szakképesítés megszerzése után két évig San Franciscóban a California Egyetemen a reprodukció genetikai kutatásával foglalkozott. Indokolt megjegyezni, hogy néhány hónappal ezelőtt ugyanezen intézet igazgatói állásának betöltésére kapott meghívást, miután egykori témavezetője, az intézet igazgatója nyugállományba vonult.

1991-ben kapott professzori kinevezést Münsterben a Szülészeti-Nőgyógyászati Klinikára. Közleményeinek száma 215, szerzője 3 szakkönyvnek és 96 könyvfejezetnek. Valamennyi német nőgyógyász közül a legtöbb impakt faktor birtokosa és közel a legnagyobb az idézettsége. Szakosztálybizottsági tagja 7 nemzetközi folyóiratnak. Kilenc amerikai egyetemre, továbbá Manchesterbe kapott meghívást, mint szülészeti klinikai professzor vagy chairman. Egyelőre maradt münsterben az egyetemen. Három német és 3 nemzetközi szakmai kitüntetést kapott. Holzgreve professzor a Debreceni Orvostudományi Egyetem Szülészeti Klinikájával hét éve tart egy erősödő szakmai kapcsolatokat. A klinikáról többen tettek rövidebb-hosszabb látogatást münsterben (Bolodár A., Török O., Szabó M., Csécsei K., Borsos A., Lampé L.). Veress János egy évig volt tanulmányúton intézetében, ahol gyümölcsöző kollaboráció alakult ki, majd több értékes műszerrel térhetett haza. Jelenleg további 2 orvos (Török Olga és Birinyi László) tanulmányútjának előkészítése van folyamatban. A fentiek alapján kéri az Egyetemi Tanácsot, hogy dr. Wolfgang Holzgreve díszdoktori kitüntetését szavazzák meg. A szavazás eredménye: 68 igen, 10 nem, 7 tartózkodás.

Az új egyetemi tanácsnak csak választott tagja lehet, a DÖK elnöke és a rektor kivételével. Tehát a 33 klinika és intézet igazgatóját is meg kell választani. Javasolja, hogy a választás lebonyolításának határidejét legkésőbb március 11-ben jelöljék meg, ez egy pénteki nap. El kell készíteni a választhatóak listáját. Kéri, hogy a részletes ismertetést az ET szavazza meg.

Majd Fekete István elmondja: az egyetem vezetőségétől ígéretet kaptak arra vonatkozóan, hogy az oktatással kapcsolatos kérdések véleményezésében a hallgatók is részt vegyenek. Szeretné, ha ez az ígéret az ET előtt is elhangzana. Dr. Kovács László megismétli az orvostanhallgatók kérését, az elnök javasolja a szavazást, mely eredmény: 57 igen, 4 nem, 4 tartózkodás.

Gazdálkodni nehéz

A költségvetési elvekről Kecskés Gábor mb. gazdasági főigazgató szolt.

A Gazdasági Bizottság megtárgyalta az irányelveket egy-egy kiegészítéssel elfogadásra javasolja azt. A költségvetési irányelvek kialakítását azette szükségessé, hogy az egyetem kifelé menő költségvetése szerkezeténél, adattartalmánál fogva, valamint a díktált adatok miatt teljesen alkalmatlan arra, hogy az egyetem belső gazdálkodásának feltételeit meghatározza, ezért el kell különíteni a belső gazdálkodási költségvetést, mely alkalmas lehet arra, hogy irányításul szolgáljon a teljes éves gazdasági tevékenységhez, valamint ösztönző és kivitelezhető lesz. - A belső gazdálkodási költségvetést finanszírozók szerinti - Népülési Minisztérium (NM), Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) - a forrásonkénti megbontás és a felhasználás ugyanilyen szerkezetű adminisztrációja. - A központi feladatokra szükséges előirányzatot teljeskörűen fix összegben kívánják meghatározni, ettől sem felfelé, sem lefelé nem kívánnak eltérni, függetlenül elsősorban az OEP forrás változásától. Lefelé azért nem, mert az egyetem gazdálkodási széttagoltsága ezt nem teszi lehetővé, felfelé azért nem, mert a többlet forrást oda kívánják juttatni, ahol azt "megtermelték". A belső felhasználási (finanszírozási) szabályok egyébként április 1-től jelentős decentralizálási elképzeléseket tartalmaznak. - Az új gazdálkodási rend részben kísérleti jelleggel tekintettek az eddigienél jelentősebb gazdálkodási tartalékot kell a költségvetésbe beépíteni. - Az elmúlt évek során felhalmozódott pénzügyi, költségvetési

hiány nem érte el azt a szintet, ami likviditási gondot okozna. Szándékuk szerint a hiányt fokozatosan építik le.

Az 1994. évi Népjóléti Minisztériumi támogatási előirányzat csökkent. A 25 millió forintnyi csökkenés fedezeteként a valamennyi, alaptevékenységgel összefüggő, azt kiegészítő oktatási, gyógyítási, egyéb szolgáltatási bevétel 20 %-os rezi levonásának maradéktalan érvényesítése jelölhető meg. Ellenkező esetben a szervezeti egységek oktatási működési keretét kellene csökkenteni.

A belső költségvetés tervezése során a ténylegesen leutalt havi ellátmány összegét kell figyelemmel kísérni, és a központi fix összegű kifizetési kötelezettség figyelembe vételével lehet a szervezeti egységek felhasználható kereteit meghatározni. A központi üzemeltetési költségek, valamint az egyéb központi fizetési kötelezettségek fedezetét forrásonként meghatározott arányban kell biztosítani.

Számlák és "kockázati alap"

A bérelőirányzatot terhelő 8 %-os megtakarítási kötelezettséget lehetőleg csökkenteni kell. Még nem ismert, hogy az OEP és az NM milyen mértékben tudja biztosítani a Közalkalmazotti Törvény végrehajtásánál a pótlékok fedezetét. A megtakarítási kötelezettség csak ezen adatok ismeretében határozható meg. A belső gazdálkodási szabályok kialakításánál lehetőséget kell biztosítani a bérhiány dologi előirányzatok terhére történő részbeni kompenzálására. A működési célú dologi előirányzatok szervezeti egységek közötti felosztásának alapja a betegellátási (járó, fekvő, esetfinanszírozott stb.) teljesítmény, valamint az oktatási

leterheltség. Ahol ilyen teljesítmény nincs, ott továbbra is bázisfinanszírozás működik. A keret felhasználásában továbbra is alkalmazni kell a havi ütemezést, azonban lehetőséget kell teremteni egyes tervezett nagyobb kifizetések esetén a belső hitelezési lehetőségre. Ugyancsak támogatni kell a szervezeti egységek önerős forrás koncentrációját, amelyből egymásnak kölcsön adhatnak, "kockázati alapot" létesíthetnek. A belső szolgáltatások egyre nagyobb körében (diagnosztikai, mosás, betegélelmezés, szállítás stb.) kell megvalósítani a belső kiterhelési (számlázási) rendszert. Felújítási célú pénzeszközök megpályázására, illetve felhasználására vonatkozó előkészítő munkákat külön bizottság hatáskörébe célszerű utalni.

Hatékonyabb felhasználás

A cserepótlási keret decentralizált felhasználása növeli a szervezeti egységek döntési lehetőségét, azonban ez a keret csak ilyen célra használható, működési célra nem. A hatékony felhasználás érdekében garanciát kell nyújtani a szervezeti egységek egymás közötti forrás-koncentrációjára. A felosztható pénzeszközöket az elmúlt év gyakorlatának megfelelően, az azonos elvek alapján javasolja a Gazdasági Bizottság felosztani az egyes tevékenységek és a tevékenységhez tartozó szervezeti egységek között. Ezek megegyeznek a tavalyival, azaz a klinikák 40 %, diagnosztikai egységek 20 %, elméleti intézetek 30 %, központi feladatokra 10 %. Emelni kell az élelmezési nyersanyagnormát. Ennek rögzítése azért fontos, mert a relatív elmaradás mára olyan szintet ért el, hogy a Kenézy Kórházzal ebben a tekintetben nem vagyunk versenyképesek.

Igazi közösség a kórus

A DOTE dalnokai CD-felvételre készülnek a Kántussal közösen

Nemzetközi kórusverseny, Kodály Kórus, több tucat profi színvonalon működő amatorkórus. A felsorolás bizonyítja: Debrecen "kórusnagyhatalom", és ennek a pozíciónak a megtartásához tevékenyen járul hozzá a Kántus és a DOTE-Kórus.

A Kántus tavaly decemberben "megvédte", a DOTE kórusa pedig megszerezte az amatőr kórusok legmagasabb elismerését jelentő versenykórus minősítést. A két csoportot Berkesi Sándor kamagy személye köti össze évek óta: a Kántus munkáját 26. éve, az orvosegyetem dalnokait 1988-tól vezényli a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola adjunktusa. Nemrégiben a debreceni önkormányzat a Csokonai-díj odaítélésével ismerte el a kamagy eddigi munkásságát.

Az DOTE kórusát Gulyás György alapította 1983-ban, nyugdíjba vonulásakor. A negyven-ötven kórustag között a medikusok és a DOTE dolgozói mellett "külsősök" is találhatók. A neves kamagy munkálkodásának köszönhetően értékes Kodály-repertoárt tudhatott magáénak a vegyeskar, amely "hagyatékot" 1988 után Berkesi Sándornak sikerült "átmentenie" és továbbfejlesztenie. Bizonyítja ezt a Kodály Zoltán 110. születésnapja tiszteletére megjelentetett kazetta.

A DOTE elméleti tömbjének nagyelőadójában hetente egy alkalommal gyűlünk össze - mondja Berkesi Sándor. - A zene, az énekítés szeretete tartja össze a kis csapatot, akik között szép hangú szólisták, ügyes orgonista, zongoristák munkálkodnak együtt. Első díjat nyertünk Belgiumban egy nemzetközi

kórusversenyen, jártunk Olaszországban, Svájcban és több alkalommal Erdélyben is.

- Hol találkozhat Önökkel a zeneszerető közönség?

- Gyakran lépünk fel az egyetem rendezvényein, tudományos konferenciák nyitóünnepségein és városi felkéréseknek is eleget teszünk. Koncerteztünk már a DOTE farsangján a diákönkormányzat felkérésére is. Sajnos erre a fellépésünkre csak három-négyen voltak kíváncsiak. Szomorúan mosolyogtunk az üres padsorokon, énekeltünk néhányat, aztán hazamentünk. Ez az eset példa arra, hogy a lelki harmóniához nélkülözhetetlen művelődésre kevesen szánnak időt. Remélem, egy idő után az anyagiak hajszolása visszaszorul, és az erővonalak letisztulása segít az emberek lelki békéjének megteremtésében. A kórus egyébként baráti közösség is, amit egy-egy

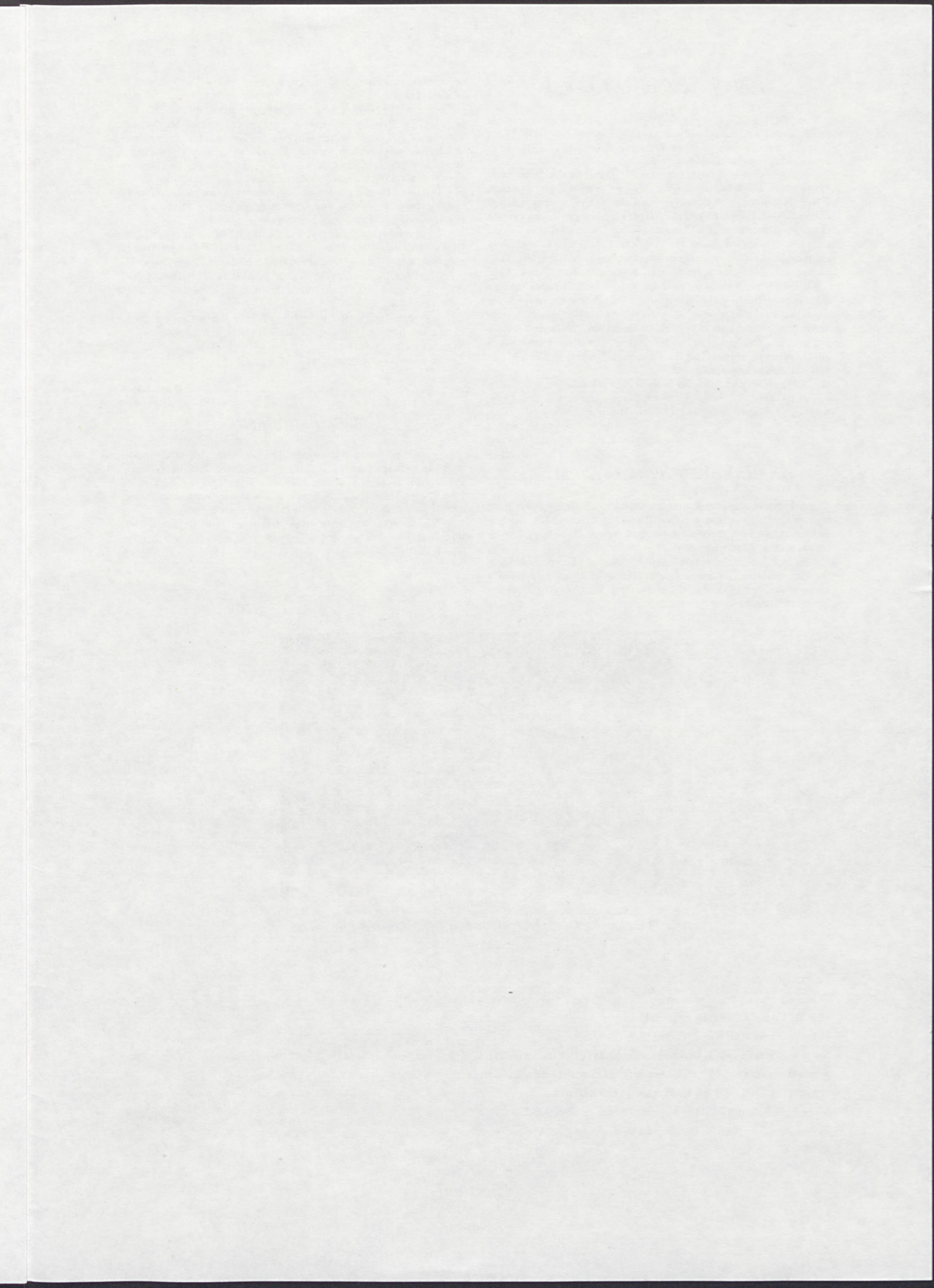
"görbe-próba", azaz szalonna sütéssel egybekötött dalolás példáz. Sajnos ilyen jó hangulatú összejövetelekre csak ritkán nyílik mód, mindenki rohan a saját dolga után.

- Milyen tervekkel néznek a jövő elébe?

- Jelentős erőforrásokat látok, illetve hallok a kórusban. Képességeik egyik bizonyítéka, hogy április 10-én a Szent Anna székesegyházban a Kántussal közösen, a Debreceni Filharmonikus Zenekar kíséretével CD-lemez felvételét tervezzük. Hanglemezfelvételünk rögzíti majd Cherubini Requiem-jét és Szokolay Sándor Kantáta a gályarabok emlékére című kompozícióját. Ez utóbbi darab egyszersmind főhajtás a protestáns mártírelkések emléke előtt.

Nagy Tünde

1994 perc foci az EÜ-vel

A DOTE Egészségügyi Főiskolai Kara harmadszor is megrendezte az immár tradíciónak mondható NON STOP FOCI GÁLÁT március 4-e este és 6-a reggel között. A helyszín a nyíregyházi 3.számú általános iskola volt.

Az 1994 perces (33 óra és 14 perc) játékidőt a négy nyíregyházi főiskola (Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, GATE Mezőgazdasági Főiskola, DOTE Egészségügyi Főiskola), a Manager Képző csapata és néhány ismerősből álló csapat (Talpig Ösvény Frakció, Fekete Lovagok...) játéka töltötte ki, s időnként az EÜ.F.-ás lányok 4 csapatának kecses gurigázgatása színesítette. A feketék (TK, Manager 1, Manager 2, TÖF, HIT 1) és a fehérek (Eü 1, Eü2, SZOCIÁLIS MUNKÁSOK, azaz Eü 3, MG, HIT 2) küzdelme úgy tűnt, kedvezőtlenül alakul harmadjára is a fehérek számára. A 28. óra táján a feketék előnye 38 gól volt. Az utolsó néhány órában azonban fordult a kocka, s az előny lassanként hátrányba, majd a 34. óra 14. percének végére 209:203-as vereségbe fordult. A 6 gólos fehér győzelemmel az Eü oldala revansot vett az előző két év 100-nál több gólos vereségeiért.

Az eredmény tehát három év után 2:1 a feketék javára.

A tikkadt focisták vágya a mérkőzés után csak a puha ágy, majd egy 1995 perces foci jövő márciusban.

Vékás Sándor

/Nyíregyháza, Egészségügyi Főiskola/

Rajtol a Medikus Kupa

A sport hozzátartozik a testkultúrához, az életünkhöz. Nincs olyan nap, hogy valamilyen formában ne találkozzunk a sporttal. Reklámok, riportok, versenyek tudatosítják bennünk, hogy milyen fontos szerepe van életünkben.

Iskolai tanulmányainkat végigkísérik a házi bajnokságok, iskolák, városok, területek közötti viadalok. Ilyen nagyszerű - kimagasló sportértékkel bíró - egyetemek közötti sporthétvége a Medikus Kupa, melyen egyetemünk jeles sportolói vesznek részt, a

négy legnépszerűbb labdajátékban (kézi-, kosár-, röplabda és labdarúgás).

Az a négyévenként megújuló megtiszteltetés érte a DOTE-t, hogy április 7-10-ig mi lehetünk ezen emlékezetes három nap házigazdái. Ez természetesen rengeteg értékes szakmai és szervező munkaórát megkövetelő feladat. Csapatunk a tavalyi budapesti kupa záróünnepségét követően már fogadkoztak, és biztatva egymást folytatódott a felkészülés a debreceni visszavágóra.

Természetes, hogy nem csak sportcsemegéket habzsolhat az idelátogató, de esténként tánc, büfé és egyéb rendezvények várnak minden önmagát idetartozónak érző versenyzőt, nézőt.

Az agráregyetem sportcsarnokában dől el a kézilabda, a Békéssy Általános Iskolában a kosárlabda, a DOTE-csarnokban a röplabda, míg a II.sz. Kollégium mögött a labdarúgó kupa sorsa.

Remélhetőleg lesz gyümölcse a munkának, és sikerül minél több sportágban elhódítani, visszahódítani a győzelmet jelentő serleget.

Sok segítséget kapott a Testnevelési Tanszéki Csoport, mely záloga kell hogy legyen a sportszerű, eredményes szereplésnek és az emlékezetes rendezésnek.

Mindenkit várunk szírkolni! Hajrá DOTE!

Tóth Lajos

Úszóbajnokság

A DOTE Testnevelési Tanszéke az idén 10. alkalommal rendezte meg a debreceni egyetemisták, főiskolások úszóbajnokságát. A viadalon március elején egri, nyíregyházi és miskolci felsőoktatási intézmények hallgatói is indultak. Tóth Lajos, az orvosegyetem testnevelési tanszékének vezetője elmondta:

"Szeretnénk hagyományossá tenni a területi vetélkedőt. Remélem jövőre a helybeliek nagyobb számmal indulnak, így ellenfeleinket jobban meg tudjuk szorítani a csapatversenyek során."

Felvételünkön a medikák vidám csapata.

A DOTE csapata IV. helyezést ért el a 4x50 méteres váltó versenyen

Kérdőjel

Kiadja a Debreceni Orvostudományi Egyetem, 4012. Debrecen, Nagyterdei krt. 98.

Felelős kiadó: dr. Gergely Lajos rektor

Felelős szerkesztő: Nagy Tünde

Szerkesztőség: a DOTE Diákönkormányzatának irodájában (DOTE II. Kollégium, telefon/fax: 415-753, 411-600/5220)

Tördelőszerkesztő: Magulya László, DOTE Szakdidaktikai és Oktatástechnikai Csoport

Nyomtatás: DOTE Házinyomda, vezető: Telek László

Megjelenik havonta, július és augusztus hónapok kivételével

Terjeszti: a Szolgáltatási Osztály és a DÖK